

**IZVJEŠTAJ
S JESENJEG ZASJEDANJA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE OSCE-a
Dubrovnik, od 7. do 9. oktobra 2011. godine**

Članovi Stalne delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Organizacije za sigurnost i saradnju u Evropi: Dragan Čović, zamjenik predsjedavajućeg Doma naroda PSBiH, Mirza Kušljagić, poslanik u Predstavničkom domu PSBiH, te Jelena Rajaković, sekretar Delegacije, učestvovali su na Jesenjem zasjedanju PSOSCE-a, koje je od 7. do 9. oktobra 2011. održano u Dubrovniku.

Prvi dan zasjedanja počeo je konferencijom "Regionalni razvoj jugoistočne Evrope; izazovi, mogućnosti i perspektive", koju su otvorili predsjednik Parlamentarne skupštine OSCE-a Petros Efthymiou i predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić. Skupu su se također obratili i predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović te premijerka Republike Hrvatske Jadranka Kosor.

Predsjednik PSOSCE-a Petros Eftimiu izdvojio je predanost saradnji kao osnovno načelo napretka, kako Republike Hrvatske u posljednjih 20 godina, tako i zemalja u okruženju. U svom obraćanju podsjetio je na ulogu OSCE-a u jačanju demokratskih procesa odavši priznanje Hrvatskoj na zaključenju pregovora za pristupanje EU, kao i svim zemljama regije na izuzetnom napretku u unapređivanju ekonomskih i političkih odnosa.

Predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić istakao je da je pristupanje Republike Hrvatske EU historijski trenutak za jugoistočnu Evropu, te da Republika Hrvatska ima i svoj poseban interes za dugoročnu stabilizaciju i demokratizaciju regije jugoistočne Evrope, za osiguravanje trajnog mira i razvoja ovog dijela Evrope, za uspostavljanje dobrosusjedskih odnosa i saradnje na osnovama ravnopravnosti, uzajamnosti i za trajno rješavanje otvorenih pitanja u regiji. On je dodao da će ulazak Republike Hrvatske u EU te procese sigurno ubrzati. Predsjednik Bebić naglasio je i pozitivnu ulogu OSCE-a u izgradnji pravnog i političkog okvira za osiguravanje vladavine prava, slobode medija te zaštite ljudskih prava u zemljama JI Evrope izrazivši nadu da će OSCE nastaviti svoju pozitivnu ulogu i u drugim dijelovima svijeta.

Pozdravljajući učesnike, predsjedavajući Delegacije Hrvatskog sabora u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a i potpredsjednik PSOSCE-a Tonino Picula naglasio je da je cilj jesenjih zasjedanja okupiti parlamentace iz 56 zemalja članica zajedno sa učesnicima iz partnerskih mediteranskih zemalja te stručnjacima i zvaničnicima iz brojnih organizacija, kako bi zajedno procijenili učinjeno te kojim putem nastaviti. Picula je istakao da su se s globaliziranjem mogućnosti globalizirale i prijatnije, te da danas gotovo nema lokalne krize koja nema potencijal regionalne, ni regionalne krize koja nema potencijal globalne.

U svom obraćanju predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor istakla je da prostor jugoistočne Evrope prolazi kroz značajnu transformaciju te da, uprkos izazovima poput globalne finansijske krize, korača naprijed a da je upravo OSCE velikim dijelom zaslužan za takav preobražaj i demokratsku stabilizaciju. Hrvatska premijerka pozdravila je činjenicu da je OSCE zasjedanje posvetio zbivanjima na jugoistoku Evrope. Ona je odala priznanje krovnoj evropskoj sigurnosnoj organizaciji, rekavši da se, iako je po historijskom nastanku bio proizvod hladnog rata, OSCE početkom 90-ih godina prošlog vijeka pretvorio se u aktivnog učesnika najznačajnijih događaja u izgradnji mira na evropskim prostorima. Centralna Evropa, prostor od Baltika do Jadrana, uz pomoć OSCE-a, demokratski je preobražen i konsolidiran, istakla je predsjednica hrvatske vlade.

Učesnicima jesenjeg zasjedanja PSOSCE-a obratio se i predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović, izjavivši da je Organizacija za sigurnost i saradnju u Evropi jedna od najvažnijih platformi za razgovor o evropskoj i globalnoj sigurnosti, jer pruža sveobuhvatni koncept sigurnosti i općeprihvaćen skup principa pravila i efikasnih alata za sprečavanje sukoba i primjenu demokratskih standarda u svojoj zoni djelovanja.

On je pozdravio odluku da se razgovara o budućnosti naroda na ovim prostorima jer njihova je budućnost i budućnost Evrope i naveo da je Hrvatska predana svim procesima koji od jugoistočne Evrope mogu trajno da stvore zonu mira, sigurnosti i napretka. Predsjednik Josipović pozvao je međunarodnu zajednicu da ojača evropsku perspektivu za države evropskog jugoistoka, naglasivši da je ta perspektiva jedan od najboljih mehanizama i neosporni izazov na putu tih naroda prema boljoj budućnosti.

"Republika Hrvatska kao buduća 28. članica Evropske unije spremna je preuzeti svoj dio odgovornosti i dati puni doprinos u tom procesu", rekao je Josipović.

Prvog dana jesenjeg zasjedanja član Stalne delegacije Parlamentarne skupštine BiH u PSOSCE-a Dragan Čović sastao se s predsjednikom Republike Hrvatske Ivom Josipovićem i informirao ga o razgovorima koji se vode radi uspostavljanja izvršne vlasti na svim nivoima u BiH, s ciljem kreiranja puta ka EU i NATO-u u prvoj polovini naredne godine. U bilateralnom razgovoru razmijenjene su informacije o aktuelnoj političkoj situaciji u BiH i Republici Hrvatskoj. Tom prilikom bilo je riječi i o saradnji parlamentarnih stranaka koje imaju legitimnu podršku svojih naroda, a Čović je izrazio optimizam u vezi s evropskim putem BiH, bez obzira na realno teško stanje u zemlji. Predsjednik Josipović prezentirao je aktivnosti koje Republika Hrvatska preduzima s ciljem okončanja puta ka EU, s obzirom na potpisivanje ugovora o pristupanju koje Hrvatskoj predstoji u decembru. On je informirao Čovića i o ekonomskoj situaciji u Hrvatskoj koja je, kako je rekao, zabrinjavajuća. Razgovor je vođen i o predstojećim parlamentarnim izborima u Hrvatskoj.

O sličnim temama Čović je razgovarao i s predsjednicom Vlade Republike Hrvatske Jadrankom Kosor.

U nastavku zasjedanja, u okviru parlamentarne konferencije „Regionalni razvoj u Jugoistočnoj Evropi: izazovi, mogućnosti i izgledi“, kao glavne izazove i probleme za područje jugoistočne Evrope učesnici su izdvojili probleme izbjeglica, prognanika, korupcije, nesređenog pravosuđa i trgovine ljudima.

U nastavku je uslijedila sjednica s temom „Ekonomska saradnja između zemalja jugoistočne Evrope“ na kojoj su govorili profesor na Bečkom institutu za međunarodne ekonomske studije Vladimir Gligorov, izvršni potpredsjednik Grupe Agrokor, Ljerka Puljić te

koordinator OSCE-a za ekonomiju i zaštitu životne sredine Goran Svilanović. Rasprava je bila orijentirana na problem energije u budućnosti te na probleme investitora u području regije prvenstveno zbog sporih birokratskih procesa koji odbijaju investitore. Izdvojen je i problem infrastrukture koja je zastarjela i neefikasna. Zaključeno je da nije jednostavno u vremenu krize pronaći i iskoristiti velike potencijale ove regije.

Tokom ove sjednice učesnicima se obratio član delegacije PSBiH u PSOSCE-a Mirza Kušljugić.

On je u raspravi vezanoj za temu izazovi i mogućnosti u oblasti sektora mrežnih energenata govorio o oblasti jugoistočne Evrope koja pokriva države potpisnice Sporazuma energetske zajednice. (SEZ).

On je izrazio uvjerenje da su raznovrsne inicijative u toj oblasti pokrenute i vođene tzv. međunarodnim faktorima, te da, strukturalno, nedostaje odgovornost inicijativa za tu saradnju, uključujući i SEZ.

Kušljugić je istakao da državne vlade uglavnom učestvuju ili simuliraju učešće jer je regionalna saradnja jedan od uslova za integraciju u EU, zbog čega su te organizacije svojim aktivnostima do sada ostvarile samo ograničene rezultate. Govoreći o saradnji u energetskom sektoru Kušljugić je naveo da različiti izvještaji međunarodnih organizacija o toj temi (SB, USAID, EU) ističu da nedostatak energije može biti glavni faktor koji sprečava očekivani ekonomski oporavak regiona. Konkretnije, nedostatak mrežnih energenata, električnih ili plinskih, srednjoročno bi mogla ograničiti ekonomski oporavak regiona.

Regionalni i sistematski pristup jedini je način da se osigura okvir za rješenje, zasnovan na stvaranju dovoljno velikog tržišta koje će privući investicije u ovaj sektor. Pojedinačna energetska tržišta nisu dovoljno velika za to.

Kao moguća rješenja Kušljugić je naveo potrebu primjene praktičnih koraka kako bi se potvrdila spremnost za regionalnu saradnju u ovom sektoru, kao što je iskorištavanje preostalog hidropotencijala rijeka Drine, Neretve i Trebišnjice. On je istakao potrebu regionalnog pristupa pri osiguravanju investicija u projektu u toj oblasti. Integrirano upravljanje ovim međunarodnim rijekama, što bi uključilo BiH, Srbiju, Crnu Goru i Hrvatsku, jedini je način da se počne planirati zajedničko investiranje u projekte u ovom obećavajućem području zelene energije.

Drugi dio izlaganja Mirze Kušljugića odnosio se na investiranje koje treba da osigura tzv. baznu energiju. Trenutno se proizvodnja bazne električne energije u državama regiona zasniva na postrojenjima termoelektrana koje, kao primarni izvor energije, koriste lignit. Budućnost ove tehnologije, posebnu u pogledu Direktiva EU, vrlo je izazovna, posebno nakon 1. januara 2018., kada će sve članice SEZ biti obavezne da provedu direktivu EU tzv. velika postrojenja za izgaranja. Gosp. Kušljugić govorio je i o proturječnim planovima za brojne međunarodne koridore prirodnog plina kroz region, istakavši da će i u toj oblasti samo regionalni pristup riješiti problem.

Na kraju izlaganja, Kušljugić je zaključio da ova specifična pitanja, kao i mnoga druga, mogu biti i izazovi i mogućnosti za region. Ako OSCE razvija svoje aktivnosti u oblasti energije i životne sredine, mogao bi se uključiti u rješavanje navedenih izazova gradeći inovativan pristup koji će uključivati odgovornosti strana/država. On je naglasio da Delegacija PSBiH u PSOSCE-a namjerava detaljnije elaborirati ova pitanja sa Sekretarijatom OSCE-a, te pozvao

delegacije drugih država kojih se ova pitanja tiču da se priključe ovoj inicijativi.

Drugog dana jesenjeg zasjedanja Parlamentarne skupštine OSCE-a razmatrana je tema "Evroatlantska integracija jugoistočne Evrope - izgledi za završetak projekta" kroz prizmu ispunjavanja kriterija zemalja u regiji za ulazak u EU, nespojivosti nacionalizma s evropskim integracijama i podsticanja dugoročne stabilnosti u području evropskog jugoistoka.

Govoreći tokom ove sjednice, šef Delegacije Evropske unije u Hrvatskoj Pol Vandoren rekao je da se moguća integracija zemalja regije poklapa sa strateškim interesom EU za stabilnost, sigurnost i sprečavanje sukoba u regiji. Vandoren je podsjetio kako je EU već dugo uključena u zbivanja u jugoistočnoj Evropi kojoj je davala i daje snažnu političku podršku i značajna novčana sredstva. Prema njegovoj ocjeni, priprema za bolju budućnost zahtijeva i suočavanje s prošlošću, te da bez pomirenja među zemljama regije skladna integracija njenih zemalja u EU nije realna opcija, rekao je Vandoren. Kao nužne uslove za pripremu za članstvo naveo je nastavak saradnje s Haškim sudom, intenziviranje procesa za ratne zločine pred domaćim sudovima i postizanje održivih rješenja za izbjeglice u svim zemljama regije. Također je istakao nužnost da u svim zemljama regije koje žele da uđu u EU, političke stranke - nezavisno od ideoloških razilaženja - budu što je moguće jedinstvenije u podršci zaključenju pregovora u članstvu. Napomenuo je kako je količina posla koja svaku zemlju očekuje u pregovorima ogromna. On je istakao kako će nedavno završeni pregovori s Hrvatskom biti relevantni za buduće pregovore s drugim zemljama, posebno u pogledu poglavlja 23 koje obuhvata reformu pravosuđa, borbu protiv korupcije i poštovanje prava te je ocijenio da Hrvatska kao buduća članica EU može djelovati kao most prema zemljama u regiji tako što će im prenijeti iskustva iz pregovora.

O trenutnom stanju i perspektivama zemalja zapadnog Balkana učesnicima skupa govorio je generalni sekretar Vijeća za regionalnu saradnju Hidajet Biščević. On je ocijenio je da su uslovi za dugoročnu stabilnost u jugoistočnoj Evropi nepovratna geopolitička stabilnost i demokratska usklađenost s evropskim vrijednostima i standardima što u regiji još nije postignuto.

Biščević je istakao da će odluka Evropske komisije koja o statusu nekoliko zemalja koje žele kandidaturu za članstvu u EU imati duboke dugoročne i strateške posljedice za ovaj dio Evrope. On je naglasio kako je izuzetan značaj nastavka politike proširenja zasnovan na dostignućima svake zemlje jer bi se u suprotnom moglo pogoršati stanje zbog već postojećih napetosti između različitih naroda u regiji i posljedica teške ekonomske krize.

Posljednji dan zasjedanja počeo je sjednicom Stalnog odbora tokom koje je uručeno priznanje šefu finansija Parlamentarne skupštine OSCE-a i specijalnom izaslaniku za jugoistočnu Evropu-poslaniku u slovenskom parlamentu Robertu Bateliju, jedinom poslaniku Parlamentarne skupštine OSCE-a koji je njen član od osnivanja Skupštine 1990. godine. Priznanja za dvadesetogodišnji doprinos radu Parlamentarne skupštine OSCE-a primili su i sekretar Delegacije Kipra u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a Marina Adamidou i sekretar Delegacije Hrvatskog sabora u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a Milovan Petković.

U nastavku zasjedanja Skupštine OSCE-a održan je Mediteranski forum. Moderator foruma bio je Tonino Picula, potpredsjednik Parlamentarne skupštine OSCE-a. Uvodna predavanja održali su: Petros Eftimiu, predsjednik Parlamentarne skupštine OSCE-a; predsjedavajući OSCE-a za partnerstvo i kooperaciju na Mediteranu Eoin O'Leary i Predrag Matvejević, pisac i stručnjak za mediteranska pitanja. U raspravi su učestvovali i predstavnici mediteranskih zemalja iz čijih rasprava i sugestija proizilazi općeprihvaćen stav da u području Mediterana nastaje novi pokret koji primorava i OSCE na nove korake u njegovom djelovanju.

Izdvojeno je da OSCE treba da uvaži činjenicu da u žarištu događanja više nije Evropa, nego novi pokreti u Evroaziji i na Mediteranu te da je potrebno više pažnje usmjeriti na nove potrebe tih područja. Naglašeno je da bi jedan od ciljeva OSCE-a trebalo da bude usmjeravanje na pojavu novih protagonista u socijalnoj demokratiji na tom području, a to su žene i njihov položaj u novom demokratskom poretku koji se rađa na Mediteranu i Bliskom istoku.

Tokom zasjedanja Parlamentarne skupštine OSCE-a, na kojem je učestvovalo više od 200 parlamentaraca iz 56 zemalja članica, raspravljano je o regionalnom razvoju jugoistočne Evrope, ulozi OSCE-a u sukobu u Nagorno-Karabahu te o jačanju sigurnosti i saradnje na Mediteranu.

Izveštaj pripremila:

sekretar Delegacije PSBiH u PSOSCE-a
Jelena Rajaković

***Izveštaj odobrili članovi Delegacije PSBiH u PSOSCE-a Dragan Čović i Mirza Kušljugić.**

Dostaviti:

- Kolegiju Predstavničkog doma
- Kolegiju Doma naroda
- Komisiji za vanjske poslove Predstavničkog doma
- Komisiji za vanjsku i trgovinsku politiku Doma naroda
- Članovima Delegacije PSBiH u PSOSCE-a
- Sektoru za međunarodne odnose i protokol

Kopija: Ministarstvo vanjskih poslova BiH

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a